

Język ukraiński

Materiały szkoleniowe

Alfabet ukraiński

- А, а – wymawia się i pisze tak jak w języku polskim
- Б, б – wymawia się jak [b]
- В, в – wymawia się jak [w]
- Г, г – wymawia się jak [h gardłowe z lekką wibracją]
- Ґ, ґ – wymawia się jak [g]
- Д, д – wymawia się jak [d]
- Е, е – wymawia się jak [e]
- Є, є – wymawia się jak [je]
- Ж, ж – wymawia się jak [ż]
- З, з – wymawia się jak [z]
- И, и – wymawia się jak [y]
- І, і – wymawia się jak [i]
- Ї, ї – wymawia się jak [ji]
- Й, й – wymawia się jak [j]
- К, к – wymawia się jak [k]
- Л, л – wymawia się jak [l], lecz w twardej formie
- М, м – wymawia się jak [m]
- Н, н – wymawia się jak [n]
- О, о – wymawia się jak [o]
- П, п – wymawia się jak [p]
- Р, р – wymawia się jak [r]
- С, с – wymawia się jak [s]

- Т, т – wymawia się jak [t]
- У, у – wymawia się jak [u]
- Ф, ф – wymawia się jak [f]
- Х, х – wymawia się jak [ch]
- Ц, ц – wymawia się jak [c]
- Ч, ч – wymawia się jak [cz]
- Ш, ш – wymawia się jak [sz]
- Щ, щ – wymawia się jak [szcz]
- Ъ (mięki znak- м'який знак) – nie wymawia się jako osobnej głoski, to znak zmiękczejący (na przykład: нь — ń w słowie dzień, po ukraińsku czytamy, jako deń / день)
- Ю, ю – wymawia się jak [ju]
- Я, я – wymawia się jak [ja]

ДРУКОВАНІ ТА РУКОПИСНІ ЛІТЕРИ

Аа а <i>Аа</i>	Бб бе <i>Бб</i>	Вв ве <i>Вв</i>	Гг ге <i>Гг</i>	Ґґ ґе <i>Ґґ</i>	Дд де <i>Дд</i>	Ее е <i>Ее</i>
Єє є <i>Єє</i>	Жж же <i>Жж</i>	Зз зе <i>Зз</i>	Ии и <i>Ии</i>	Іі і <i>Іі</i>	Її ї <i>Її</i>	Йй йй <i>Йй</i>
Кк ка <i>Кк</i>	Лл ел <i>Лл</i>	Мм ем <i>Мм</i>	Нн ен <i>Нн</i>	Оо о <i>Оо</i>	Пп пе <i>Пп</i>	Рр ер <i>Рр</i>
Сс ес <i>Сс</i>	Тт те <i>Тт</i>	Уу у <i>Уу</i>	Фф еф <i>Фф</i>	Хх ха <i>Хх</i>	Цц це <i>Цц</i>	Чч че <i>Чч</i>
	Шш ша <i>Шш</i>	Щщ ща <i>Щщ</i>	Ь знак м'якшення <i>ь</i>	Юю ю <i>Юю</i>	Яя я <i>Яя</i>	

Podstawowe zwroty

Powitania

- *Привіт (prywit)* = cześć!
- *Доброго ранку (dobroho ranku)* = dzień dobry (od rana do południa)
- *Добрий день (dobryj deń)* = dzień dobry (po południu)
- *Добрий вечір (dobryj weczir)* = dobry wieczór
- *Ласкаво просимо (laskawo prosymo)* = zapraszamy

Pożegnania

- *Бувай (buwaj)* = cześć
- *Па-па (pa-pa)* = pa!
- *До побачення (do robaczenia)* = do widzenia
- *До зустрічі (do зустрічі)* - do zobaczenia (dosłownie "do spotkania", ponieważ зустріч to spotkanie)
- *На добраніч lub добраніч (na dobranicz)* = dobranoc

Inne zwroty grzecznościowe

- *Дякую (diakuju)* = dziękuję
- *Будь ласка lub прошу (bud' laska) lub (proszu)* = proszę
(*Будь ласка* to ogólnoukraińskie “proszę”, natomiast “*прошу*” jest bardziej regionalne, można je usłyszeć we Lwowie lub innych regionach Ukrainy Zachodniej)
- *Немає за що (nemaє za szczo)* = nie ma za co!
- *Перепрошую (pereproszuju)* = przepraszam (kiedy kogoś zaczepiasz, np. żeby o coś zapytać lub poprosić)
- *Вибачте* (wybaczte)* = przepraszam (proszę o wybaczenie).

(*вибачте* - forma oficjalna, powiemy tak do osób starszych lub nieznajomych, a *вибач /wybacz/* jest formą nieoficjalną, używamy jej wtedy, kiedy mówimy z kimś na “ty”). Odpowiedzią na *Вибач/вибачте* może być: *Нічого страшного (niczoho strasznoho)* = nic strasznego, lub po prostu: *Та нічого /ta niczoho/*.

- *Як тебе звати?** (*jak tebe zwaty*) = jak masz na imię?

Як тебе звати zapytamy w sytuacji nieoficjalnej, natomiast w języku oficjalnym powiemy:

- *Як вас звати?** (*jak was zwaty*) - Jak Pan/Pani ma na imię?

(*W języku ukraińskim zaimek ви (tutaj mamy formę zaimka "ви" - "was") ma dwa znaczenia. W pierwszym znaczeniu jest to forma grzecznościowa do osób nieznanych lub starszych (czyli jest to odpowiednik polskiego Pan/Pani), a w drugim znaczeniu zaimek "ви" oznacza grupę osób, czyli tak samo jak w języku polskim jest to zaimek drugiej osoby liczby mnogiej. Stąd "Як вас звати" może też oznaczać "Jak macie na imię?" Wszystko zależy od kontekstu.)

- *Мене звати* (*мене zwaty*) = mam na imię + podajesz swoje imię.
- *Дуже приємно* (*duże przyjetno*) = bardzo mi miło.
- *Смачного!* (*smacznoho*) = smacznego!

- *Як справи? (jak sprawy)* = co słychać?
- *Все гаразд? (Wse harazd?)* lub *Чи все добре? (Czy wse dobre?)* = Wszystko w porządku?
- *Чудово (czudowo)* = świetnie
- *Дуже добре (duże dobre)* = bardzo dobrze
- *Добре (dobre)* = dobrze
- *Нормально (normal'no)* = w porządku
- *Погано (rohano)* = źle
- *Жахливо (żachlywo)* = okropnie

- *Є / немає (je / nemaje)* = jest / nie ma
- *Так / ні (tak / ni)* = tak / nie
- *Я не знаю (ja ne znaju)* = nie wiem
- *Я не розумію (ja ne rozumiju)* = nie rozumiem
- *Як це є українською? (jak se je ukrajins'koju)* = jak to jest po ukraińsku?
- *Можете/Можеш говорити повільніше? (možete/możesz howoryty powil'nisze)* = możecie/możesz mówić wolniej?
- *Що Вам потрібно? (szczo Wam potribno?)* = czego Państwo potrzebują?

Liczby

• 0	нуль	nul'	11	одинадцять	odynadciat'
• 1	один	odyn	12	дванадцять	dwanadciat'
• 2	два	dwa	13	тринадцять	trynadciat'
• 3	три	try	14	Чотирнадцять	czotyrnadciat'
• 4	чотири	czotyry	15	п'ятнадцять	piatnadciat'
• 5	п'ять	pjat'	16	шіснадцять	szisnadciat'
• 6	шість	szist'	17	сімнадцять	simnadciat'
• 7	сім	sim	18	вісімнадцять	wisimnadciat'
• 8	вісім	wisim	19	дев'ятнадцять	dewiatnadciat'
• 9	дев'ять	dewiat'	20	двадцять	dwadciat'
• 10	десять	desiat'			

- 30 – тридцять (trydciat')
- 40 – сорок (sorok)
- 50 – п'ятдесят (piatdesiat)
- 60 – шістдесят (szistdesiat)
- 70 – сімдесят (simdesiat)
- 80 – вісімдесят (wisimdesiat)
- 90 – дев'яносто (dewianosto)
- 100 – сто (sto)
- 1 000 – тисяча (tysiacza)
- 1 000 000 – мільйон (miljon)

Dni tygodnia/Дні тижня (Dni tyżnia)

- poniedziałek – *понеділок (ponedilok)*
- wtorek – *вівторок (wiwtorok)*
- środa – *середа (sereda)*
- czwartek – *четвер (czetwer)*
- piątek – *п'ятниця (pjatnycia)*
- sobota – *субота (subota)*
- niedziela – *неділя (nedila)*

Pory dnia i czas/Пори дня і час

- rano – *ранок (ranok)*
- dzień – *день (den')*
- wieczór – *вечір (weczir)*
- noc – *ніч (nicz)*
- godzina – *година (hodyna)*
- tydzień – *тиждень (tyzden')*
- miesiąc – *місяць (misiats')*
- rok – *рік (rik)*
- dzisiaj – *сьогодні (siohodni)*
- jutro – *завтра (zawtra)*
- wczoraj – *вчора (wczora)*
- przedwczoraj – *передучора (pereduczora)*
- pojutrze – *післязавтра (pislazawtra)*

Miesiące/Mісяці (Mіsiaci)

- Styczeń – січень (*siczeń*)
- Luty – лютий (*lutyj*)
- Marzec – березень (*berezeń*)
- Kwiecień – квітень (*kwiteń*)
- Maj – травень (*traweń*)
- Czerwiec – червень (*czerweń*)
- Lipiec – липень (*lypeń*)
- Sierpień – серпень (*serpeń*)
- Wrzesień – вересень (*wereseń*)
- Październik – жовтень (*żowteń*)
- Listopad – листопад (*lystopad*)
- Grudzień – грудень (*hrudeń*)

Pory roku/Пори року

- Pora roku - *пора року (pora roku)*
  - Zima - *зима (zima)*
  - Wiosna - *весна (wesna)*
    - Lato - *літо (lito)*
    - Jesień - *осінь (osiń)*
  - Sezon - *сезон (sezon)*

Tryb rozkazujący (zwroty)
Наказовий спосіб(фрази/мовні звороти)
(Nakazowyj sposib(frazy/mowni zworoty)

- *Підійди сюди! - (pidijdy siudy) – Podejź!*
- *ВідіПідійди сюди! - (pidijdy siudy) йди! - (widijdy) – Odejź!*
- *Вийди ! - (wyjdy) – Wyjź!*
- *Увійди! - (uwijdy) – Wejź!*
- *Постукай у двері! - (postukaj u dweri) – Zapukaj do drzwi!*
- *Зустрінься! - (zustrin'sia) – Spotkaj się!*
- *Запитайся! - (zapytajsia) – Zapytaj się!*
- *Дізнайся! - (diznajsia) – Dowiedz się!*
- *Дай відповідь! - (daj widpowid') – Daj odpowiedź!*
- *Прочитай! - (proczytaj) – Przeczytaj!*
- *Поділи на склади! - (podily na sklady) – Podziel na sylaby!*
- *Прочитай по складах! (proczytaj po skladach) – Przeczytaj sylaby*

- *Напиши!* - (*napyszy*) - Napisz!
- *Розкажи!* - (*rozkaży*) - Opowiedz!
- *Скажи!* - (*skaży*) - Powiedz!
- *Переклади!* - (*pereklady*) - Przetłumacz!
- *Поясни!* - (*pojasny*) - Wytłumacz!
- *Сядь!* - (*siad'*) - Usiądź!
- *Встань!* - (*wstan'*) - Podnieś się!
- *Ляж!* - (*laż*) - Połóż się!
- *Зателефонуй!* - (*zatelefonuj*) - Zadzwoń!

- *Надішли!* - (*nadiszly*) - Wyślij!
- *Вимкни!* - (*wymkny*) - Wyłącz!
- *Увімкни!* - (*uwimkny*) - Włącz!
- *Тихіше!* - (*tychisze*) - Ciszej!
- *Голосніше!* - (*holosnisze*) - Głośniej!
- *Швидше!* - (*szwydsze*) - Szybciej!
- *Повільніше!* - (*powilnisze*) - Wolniej!
- *Подивись!* - (*podywys'*) - Popatrz!

- *Зупинись!* - (*zupynys'*) - Zatrzymaj się!
- *Біжи!* - (*biży*) - Biegnij!
- *Не бігай!* - (*ne bihaj*) - Nie biegaj!
- *Іди!* - (*idy*) - Idź!
- *Їдь!* - (*jid'*) - Jedź!
- *Їж!* - (*jiż*) - Jedz!
- *Продовжуй!* - (*prodowżuj*) - Kontynuuj!
- *Забудь!* - (*zabud'*) - Zapomnij!
- *Запам'ятай!* - (*zepam'jataj*) - Zapamiętaj!
- *Видали!* - (*wydaly*) - Usuń!
- *Зітри!* - (*zitry*) - Zetrzyj!
- *Пий!* - (*pyj*) - Pij!
- *Роздягнись!* - (*rozdiahnys'*) - Rozbierz się!
- *Одягнись!* - (*odiahnys'*) - Ubierz się!
- *Усміхнись!* - (*usmichnys'*) - Uśmiechnij się!

Części ciała/Частини тіла (Czastyny tila)

- Człowiek – людина (*liudyna*)
- Głowa – голова (*holowa*)
- Szyja – шия (*szyja*)
- Kręgosłup – хребет (*chrebet*)
- kark – шия (*szyja*)
- Tułów – корпус (*korpus*)
- Ręka – рука (*ruka*)
- nadgarstek – зап'ястя (*zapjastia*)
- Palce – пальці (*palci*)
- Łokieć – лікоть (*likot'*)
- Ramię – плече (*plecze*)
- Paznokieć – ніготь (*nihot'*)
- Noga – нога (*noha*)
- Stopa – стопа (*stopa*)
- Kolano – коліно (*kolino*)
- Łydka – гомілка (*homilka*)

- udo - *стегно (stehno)*
- Plecy - *спина (spryna)*
- Biodro - *бедро (bedro)*
- Brzuch - *живіт (żywit)*
- Bark - *плечовий суглоб (pleczowyj syhlob)*
- Pośladki - *сідниці (sidnyci)*
- Piersi - *груди (hrudy)*
- ramie - *плече (plecze)*

Części twarzy/Частини обличчя (Czastyny oblyzczia)

- Twarz - *лице / обличчя (lyce/ oblyzczia)*
- Ucho - *вухо (wucho)*
- Nos - *ніс (nis)*
- Oko - *око (oko)*
- Usta - *рот (rot)*
- buzia - *ротик (rotyk)*
- Rzęsy - *віії (wiji)*
- Brwi - *брови (browy)*
- Policzki - *щоки (szczoky)*
- Włosy - *волосся (wolossia)*
- Broda - *борода (boroda)*
- Zęby - *зуби (zuby)*
- Język - *язик (jazyk)*
- Wąsy - *вуса (wusa)*
- Wargi - *губи (huby)*

W mieście - У місті (U misti)

- *Міська рада* — (*mis'ka rada*) – urząd miasta
- *Магазин* — (*mahazyn*) – sklep
- *Склад* — (*sklad*) – magazyn
- *Дитячий майданчик* — (*dytiaczyj majdanczyk*) – plac zabaw
- *Дитячий садок* — (*dytiaczyj sadok*) – przedszkole
- *Лікарня/Госпіталь* — (*likarnia/hospital*) – szpital
- *Пожежна служба* — (*pożeżna služba*) – straż pożarna
- *Поліклініка* — (*poliklinika*) – przychodnia
- *Податкова* — (*podatkowa*) – skarbowka
- *Зупинка* — (*zurynka*) – przystanek
- *Залізничний вокзал* — (*zaliznycznyj wokzal lub po prostu 'wokzal'*) – dworzec kolejowy
- *Автовокзал/Автостанція* — (*awtowokzal/awtostancija*) – dworzec autobusowy
- *Летовище/Аеропорт* — (*letowyszczе/aeroport*) – lotnisko

- *Автозаправна станція (АЗС) (розм: заправка) – (awtozaprawna stancija (AZS), często mówią 'zaprawka') – CPN*
- *Станція техобслуговування (СТО) – (stancija techobsluhowuwannia (STO) – stacja kontroli pojazdów*
- *Кінотеатр – (kinoteatr) – kino*
- *Площа – (ploszcza) – plac*
- *Вулиця – (wulycia) – ulica*
- *Пішохідний перехід (розм: зебра) – (piszochidnyj perechid lub 'zebra') – przejście dla pieszych*
- *Кільце – (kilce) – rondo*
- *Перехрестя – (perechrestia) – skrzyżowanie*
- *Зоопарк – (zoopark) – zoo*
- *Світлофор – (switlofor) – światła*
- *Кафе – (kafe) – kawiarnia*
- *Ресторан – (restoran) – restauracja*
- *Парк розваг – (park rozwah) – park rozrywki*

Kierunek – Напрямок (Napriatok)

- *Ідіть прямо – (idit' priamo)* – Proszę iść prosto
- *Поверніть ліворуч/праворуч – (powernit' liworucz/praworucz)* – Proszę skrócić w lewo/ w prawo
- *Перейдіть дорогу – (perejdit' dorohu)* – Proszę przejść przez drogę
- *Обійдіть – (obijdit')* – Proszę obejść
- *Пройдіть повз – (projdit' powz)* – Proszę przejść obok

Lokalizacja – Міццезнаходження (Misceznachodżeniia)

- *Навпроти – (nawproty)* – naprzeciwko
- *Біля – (bila)* – obok, przy
- *Позаду – (pozadu)* – z tyłu
- *Між – (miż)* – pomiędzy
- *Посереднині – (poseredyni)* – pośrodku

DIALOGI (forma grzecznościowa)

- Добрий день! Як Вас звати? (Dobryj den'! Jak Was zwaty?)
- Добрий день! Мене звати....(Dobryj den'! Mene zwaty....)
- А Вас як? (A was jak?)
- А мене... (A мене...)
- Дуже приємно! (Duże przyjemno!)
- Мені також! (Meni także)

- Звідки Ви? (Zwidky Wy?)
- Я з..... (Ja z /zi...)
- А Ви? (A Wy?)
- А я з..... (A ja z/ zi....)
- Скільки Вам років? (Skil'ky Wam rokiw?)
- Мені.... (Meni...)
- А Вам? (A Wam?)
- А мені..... (A meni...)

- Який сьогодні день? (Jakyj siohodni den'?)
- Сьогодні п'ятниця (Siohodni piatnycia)
- А який день був вчора/передучора? (A jakyj den' buw wczora/pereduczora?)
- Вчора/передучора був....(Wczora/pereduczora buw/bula...)
- А який день буде завтра/післязавтра? (A jakyj den' bude zawtra/pislazawtra?)
- Завтра/післязавтра буде....(Zawtra/pislazawtra bude...)
- Дуже дякую за інформацію. (Diakuju za informaciju.)
- Будь ласка. (Bud' laska)

- Коли у Вас день народження? (Koly u Was den' narodżennia?)
- 26 січня. (Dwadciat' szostoho sicznia)
- А у Вас? (A u Was?)
- У мене 15 травня. (U mene piatnadciatoho trawnia)
- Який це день тижня в цьому році? (Jakyj se den' tyżnia w ciomu roci?)
- Це ... (Се...)
- Яка Ваша улюблена пора року?(Jaka Waza ulublena pora roku?)
- Моя улюблена пора року це..... (Moja ulublena pora roku se...)
- А Ваша? (A Wasza?)
- А моя..... (A moja...)

- Що Вас турбує? (**Szczo Was turbuje?**)
- Мене болить живіт. (**Mene bolyt' żywit**)
- Випийте трав'яний чай. (**Wypyjte traw'janyj czaj**)
(*traw'janyj czaj* – herbatka ziołowa)

- Скажіть, будь ласка, як пройти до школи №1? (Skažit', bud' laska, jak projty do szkoly №1?)
- Ідіть прямо і на перехресті поверніть праворуч. (Idit' priamo i na perechresti powernit' praworucz)
- Дякую. (Diakuju)
- Немає за що! (Nemaje za szczo)